

Brusel 8. března 2018
(OR. en)

6931/18

CORDROGUE 26
SAN 78
RELEX 202

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	8. března 2018
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	6441/18
Předmět:	Podpora využívání alternativ k donucovacím sankcím v případě pachatelů trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog – závěry Rady (8. března 2018)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o podpoře využívání alternativních donucovacích sankcí v případě pachatelů trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog, přijaté Radou na jejím zasedání konaném 8. března 2018.

**Závěry Rady o podpoře využívání alternativ k donucovacím sankcím v případě pachatelů
trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog**

Rada Evropské unie a členské státy Evropské unie,

UZNÁVAJÍCE, že užívání nelegálních drog a drogová závislost jsou problémem z hlediska veřejného zdraví, který vyžaduje odpovídající a účinnou individuálně uzpůsobenou reakci v oblasti zdraví a v sociální oblasti s cílem zlepšit veřejné zdraví a veřejnou bezpečnost jednotlivců, rodin a komunit v celé Evropě;

OPĚTOVNĚ POUKAZUJÍCE na úctu k lidské důstojnosti, svobodu, demokracii, rovnost, solidaritu, právní stát a lidská práva, jakož i základní svobody každého jednotlivce při vypracovávání a provádění protidrogové politiky Evropské unie;

PŘIPOMÍNÁJÍCE, že cílem Evropské unie je přispět ke snižování poptávky po drogách a dodávek drog v rámci Evropské unie prostřednictvím integrované, vyvážené a fakticky podložené protidrogové politiky;

ZDŮRAZŇUJÍCE, že všechny tři úmluvy Organizace spojených národů o boji proti drogám vyzývají státy, aby ve vhodných případech ve svých vnitrostátních právních rámcích a v souladu s platným mezinárodním právem poskytovaly pro uživatele drog, kteří spáchali trestné činy uvedené v těchto úmluvách, jako alternativu k odsouzení nebo trestu opatření v oblasti léčby, vzdělávání, následné péče, rehabilitace a opětovného začleňování do společnosti;

PŘIPOMÍNÁJÍCE, že prohlášení na vysoké úrovni a rezoluce Organizace spojených národů zdůrazňují jasnou potřebu dalších opatření, včetně nezbytnosti určit a rozvíjet nákladově efektivní a fakticky podložené alternativní přístupy a v relevantních případech zvážit úplné provádění těchto opatření prostřednictvím součinnosti a spolupráce mezi donucovacími orgány, systémy trestního soudnictví a veřejného zdraví, sociálními a vzdělávacími systémy a poskytovateli zdravotních a sociálních služeb, jakož i shromažďovat a sdílet údaje, výsledky výzkumu a osvědčené postupy týkající se provádění příslušných opatření;

UZNÁVAJÍCE, že opatření poskytovaná pro pachatele trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog, jako alternativa k odsouzení nebo trestu, včetně odnětí svobody, jsou fakticky podloženou a zásadní podporou osobám, které vzhledem k tomu, že užívají drogy nebo jsou na nich závislé, potřebují pomoc;

OPĚTOVNĚ PŘIPOMÍNÁJÍCE zásadu kontinuity péče ve všech fázích trestního řízení, jakož i zásadu proporcionality v rámci vnitrostátních politik, a to i pokud jde o trestné činy spáchané uživateli drog;

UZNÁVAJÍCE, že alternativy k trestu odnětí svobody v případě pachatelů trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog, by mohly snížit míru jejího opakovaného páčání, jakož i finanční a administrativní zátěž a sociální náklady a současně také zvýšit míru sociálního začlenění;

MAJÍCE ZA TO, že je zapotřebí nadále vyvíjet úsilí s cílem zajistit, aby byla v rámci celosvětové protidrogové politiky prosazována alternativní opatření;

BEROUCÉ NA VĚDOMÍ, že zpráva Komise z roku 2016 s názvem „Studie o alternativách k donucovacím sankcím jako reakci na drogové trestné činy a trestné činy související s drogami“¹ dospěla k závěru, že všechny členské státy mají zavedeno alespoň jedno alternativní opatření k donucovacím sankcím a některé mají těchto opatření zavedeno více a že dostupné alternativy se obvykle týkají léčby; PŘIPOMÍNÁJÍCE rovněž, že studie upozornila na praktické a administrativní překážky pro využívání alternativ k donucovacím sankcím existující ve všech členských státech a že údaje nezbytné pro vyhodnocování a zdokonalování alternativních opatření, a to zejména ve vztahu k podílu osob, které tyto alternativní programy dokončí, a k potřebám těchto osob, jsou omezené;

ODKAZUJÍCE na protidrogovou strategii Evropské unie na období 2013–2020² a protidrogový akční plán Evropské unie na období 2017–2020³, jež členské státy vybízejí, aby ve vhodných případech a v souladu se svými právními rámci poskytovaly a uplatňovaly alternativy k donucovacím sankcím v případě pachatelů trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog, jako je vzdělávání, odklad výkonu trestu s podmínkou léčby, pozastavení vyšetřování nebo trestního stíhání, rehabilitace a rekonvalescence, následná péče a opětovné začleňování do společnosti;

¹ Studie o alternativách k donucovacím sankcím jako reakci na drogové trestné činy a trestné činy související s drogami, květen 2016, společnost RAND Europe pro Evropskou komisi.

² Úř. věst. C 402, 29.12.2012, s. 1–10.

³ Úř. věst. C 215, 5.7.2017, s. 21–58.

KONSTATUJÍCE, že alternativy k donucovacím sankcím lze uplatňovat u celé řady trestných činů, jako jsou trestné činy spáchané v důsledku užívání drog, že v mnoha členských státech užívání drog nebo jejich držení pro osobní spotřebu nepředstavují trestný čin a že členské státy tato opatření mohou na základě právního nároku ukládat v jakýchkoli relevantních případech týkajících se pachatelů trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog, v souladu s právními předpisy dotčeného členského státu;

POUKAZUJÍCE na to, že vzhledem k rozdílným právním rámcům a potřebám by členské státy měly přijímání a provádění alternativních opatření k donucovacím sankcím uzpůsobit dané situaci a svým vnitrostátním právním rámcům;

PŘIPOMÍNÁJÍCE, že provádění těchto opatření by mělo být doprovázeno dalšími studiemi na úrovni EU s cílem poskytnout spolehlivé a porovnatelné údaje o jejich uplatňování;

BEROUCÉ NA VĚDOMÍ, že pojem „alternativy k donucovacím sankcím“ by v souladu s vnitrostátními právními předpisy členských států mohl odkazovat rovněž na alternativy, které se využívají namísto tradičních trestněprávních opatření v případě pachatelů trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog, nebo spolu s těmito opatřeními;

UZNÁVAJÍCE, že je v pravomoci členských států vypracovávat a přijímat vnitrostátní politiky v oblasti trestního soudnictví a trestněprávní předpisy týkající se vymezení drogových trestných činů a sankcí v souladu s článkem 83 SFEU, a současně PŘIPOMÍNÁJÍC, že v souladu s článkem 168 SFEU Evropská unie doplňuje činnost členských států ke snižování škodlivých účinků drog na zdraví, včetně informačních a prevenčních opatření,

RADA

1. ZDŮRAŽŇUJE, že je zapotřebí, aby členské státy ve vhodných případech a v souladu se svými právními rámci poskytovaly a uplatňovaly alternativní opatření k donucovacím sankcím v případě pachatelů trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog, s cílem předcházet trestné činnosti, snížit míru jejího opakovaného páčání a zvýšit účinnost a účelnost systému trestního soudnictví a aby se současně zabývaly možným omezením nepříznivých dopadů na zdraví spojených s drogami a minimalizací sociálních rizik;
2. VYZÝVÁ členské státy, aby ve vhodných případech a v rámci svých vnitrostátních právních předpisů zajistily a dále podporovaly dostupnost, účinné provádění, monitorování a hodnocení opatření poskytovaných jako alternativa k donucovacím sankcím v případě pachatelů trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog, jako je vzdělávání, léčba (a odklad výkonu trestu s podmínkou léčby), pozastavení vyšetřování nebo trestního stíhání, rehabilitace a rekonvalescence, následná péče a opětovné začleňování do společnosti;
3. PŘIPOMÍNÁ, že tato opatření lze provádět v různých fázích řízení týkajících se trestných činů spáchaných uživateli drog včetně případného uložení příslušného opatření v rámci přípravného řízení a v souladu s vnitrostátními právními předpisy;
4. VYZÝVÁ členské státy, aby v rámci vnitrostátních politik přezkoumaly stávající údaje o provádění těchto opatření a sdílely je s příslušnými evropskými a vnitrostátními orgány podávajícími zprávy a monitorovacími systémy;
5. VYZÝVÁ členské státy, aby zvyšovaly informovanost, například prostřednictvím školení, ohledně dostupnosti a účinného využívání těchto opatření a aby podporovaly spolupráci a součinnost mezi vnitrostátními tvůrci politiky a odborníky v oblasti vymáhání práva, trestního soudnictví, veřejného zdraví, sociálních záležitostí a vzdělávání a případně i osobami, jež pachatelům trestné činnosti, kteří jsou uživateli drog, poskytují podporu;
6. VYZÝVÁ členské státy a orgány, agentury a instituce Evropské unie, aby prohlubovaly mezinárodní spolupráci tím, že budou propagovat a sdílet se třetími zeměmi osvědčené postupy týkající se využívání opatření poskytovaných jako alternativa k donucovacím sankcím a faktické doklady o účinnosti těchto opatření;

7. VYZÝVÁ Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA), aby tato opatření nadále monitorovalo a provádělo výměnu informací a osvědčených postupů ohledně provádění a vypracovávání těchto opatření, jejich účinnosti a nákladové efektivity, a VYZÝVÁ rovněž Komisi, aby tuto činnost podporovala;

8. PŘIPOMÍNÁ, že Komise je povinna provést celkové hodnocení provádění protidrogové strategie EU (2013–2020) a protidrogového plánu EU na období 2017–2020, při němž je nutno mimo jiné zohlednit zjištění týkající se otázky alternativ k donucovacím sankcím.